

## Évértékelés, számadás, számvetés

Szép jó napot kívánok mindannyiótoknak! Mint ahogy igazgató asszony is mondta, az évzáró mindig számadás és számvetés. Megkértem az igazgatókat, hogy mindenki a saját területén belül próbálja meg bemutatni mindazt, amit gyakorlatilag ti munkatársaként elértetek a 2019-es esztendőben. Ami az én feladatom, hogy rendszer szintjén rámutassak, mit is adott nekünk ez a 2019-es esztendő, mi is az, amit tettünk és milyen irányba tudtunk elmozdulni. Nemcsak a Nemzeti Művelődési Intézetet, hanem a teljes közművelődési szakterületet. Mint az már megszokott, nem egy évből indulok ki, 2012-től kell, hogy lássuk mindazt, amit maga a közművelődési terület tesz és tett. A Nemzeti Művelődési Intézet a teljes közművelődésre az elmúlt hét évben nagy hatást gyakorolt, erre azért kerülhetett sor, mert óriási fejlődésen mentünk keresztül.

Ha már számvetésről, számadásról van szó, minden évhez egy-egy jelzőt fogok tenni. A 2012-es év, akik az átadás-átvételen szerepet vállaltak, mind megyei, mind a központi szinten, azokkal közösen tudjuk, az a mélypont éve volt. Mélypont volt a teljes közművelődési területnek és mélypont volt a Magyar Művelődési Intézetnek is. Ha elmentünk, akár a Kárpát-medencébe, akár az anyaországba, az, hogy Magyar Művelődési Intézetet,



talán mondott valakinek valamit, de inkább az előtte levő 10-15 év távlatából, mintsem abból, hogy 2012-ben milyen munkát végzett a közművelődés területén maga a Magyar Művelődési Intézet. Ezért hívom én a 2012-es évet mélypontnak. Mélypont volt ez a tekintetből is, hogy több mint 2 000 településen már nem csak művelődési ház nem volt, hanem szakember sem volt a területen. Innen kellett elindulnunk.

2013 a lehetőség éve lett. Bár a kormányzat azt definiálta, hogy a közművelődés, mint ilyen, vagy a szociális területhez, vagy az ifjúsági területhez kell, hogy tagozódjon, mégis, mert voltunk egy maroknyi szakemberek a politika közelében, akik tudtunk ezen fordítani, a 2013-as évről mint a lehetőség

évről beszélhetünk. Tudtuk a hangunkat hallatni, perspektívát tudunk mutatni a közművelődés vonatkozásában, az akkori kormányzat érdemesnek találta, hogy ebbe a területbe befektessen. Szakembereinknek és a politikai döntéshozóknak is rálátást teremtettünk.

2014-hez azt írtam felkészülésem során, hogy jellemzője a bizalom. Egyrészt bízunk kellett magunkban, mert óriási az, amire vállalkoztunk. '13-ban nem kis elképzeléseink, 10 évre szóló elképzeléseink voltak, és ezt ilyen szép ütemben tudta a teljes terület vinni. Bizalom a mi részünkről, saját magunk felé, bizalom a szakma részéről, mert nagyon sokan voltak a szakterületen, akik velünk együtt, bár nem a mi portfóliónkon, a Nemzeti Művelődési Intézetten

belül voltak, mégis látták benne a teljes közművelődés megújulását. És 2014 a bizalom éve volt a kormányzat részéről is, mert megkaptuk az 1,2 milliárdot pluszban, mindamellelt, hogy megszorítások azért voltak. 2014-ben ágyazódott be a kulturális közfoglalkoztatás, ami éves szinten 12 milliárd forintot jelentett a Nemzeti Művelődési Intézetnek, 6 100 fő foglalkoztatásával. Aki itt volt 2014-ben, az tudja, hogy kemény év volt. Talán a legkeményebb. Teljes fordulat kellett. Szemléletben kellett fordulat. És meg kellett történnie abban a bürokráciában, amit a közfoglalkoztatás adott. Kellott egy nagyon erős akarat, hogy ezt vagy szemponyjából is tudjuk kezelni, logisztika szempontjából tudjuk kezelni. Ez a legkeményebb év ez a 2014-es év.

A stabilitást azért gondolom a 2015-re, mert addigra már beérték a folyamatok, már a teljes országos hálózat tudta azt az irányt mutatni, amellyel tudtunk egy viszonylagos stabilitást adni mind magunknak, mind a teljes közművelődési ágazatnak. Stabilitás abból a szempontból is, hogy az én személyemet választották meg helyettes államtitkári szinten, ami nemcsak rólunk szólt, Nemzeti Művelődési Intézetről, hanem arról is, hogy a közművelődés az mennyire fontos. 2015-ben a kormányzat tavasszal

úgy gondolta, hogy állami vezetői szinten kell, hogy kezelődjön maga a közművelődés.

2016-hoz azt írtam, hogy tervezés. Már 2016-ban Szedlacsek Emíliaékkal azon dolgoztunk, hogy hogyan is tudjuk akkor ezt kormányzati szinten is, amit ti a terepen tettetek, akár a közfoglalkoztatással, akár a feladatfinanszírozással, törvényerejűvé tenni. 2016-ban azt a fajta megalapozottságot kellett megteremtenünk szakmailag, ami a tervezésben indítódott el. Egy-egy törvénynek a módosítása, vagy új törvénynek az alkotása az több, mint egy év. A szakmai előkészülettől kezdődően az egy kőkemény egyéves munka.

2017-hez azt írtam, hogy léptékváltás. Léptékváltás a teljes szakterületen. A 140-es törvényünket meg tudtuk újítani, illetve már elő tudtuk készíteni a rendeletmódosítást. Akár az én szakmai utam kapcsán, akár a Nemzeti Művelődési Intézet életútja kapcsán sokszor feltettem magamnak azt a kérdést 2015-ben, amikor behívtak a minisztériumba, hogy kell-e ez nekem, kell-e ez nekünk. Félttem, hogy a Nemzeti Művelődési Intézet életében olyan rövid idő telt el 2012-től, hogy ha nem tud a szakma összefogni operatív szinten, a Nemzeti Művelődési Intézet szintjén, akkor ez a fajta perspektíva, hogy 10 évet

adtunk magunknak, nem lesz. Így utólag azt tudom mondani, hogy ha nincs az a három év, amit az államigazgatásban a közművelődési terület megtett, nem itt tartanánk. Tehát, hogyha csak az operatív szinten tesszük a dolgunkat, törvényi háttér nélkül, ez a terület nem itt tartana. Bár kőkemény dolgozott bent az államigazgatásban, ugyanúgy, mint 2014-ben a Nemzeti Művelődési Intézet megújulása és az a fajta munka, amit ti végeztek, de azt gondolom, hogy át tudtok törni a gátat.

2018-at a rendeződés évének tartom, amikor már a törvényi háttér kapcsán a terület is tudott ennek megfelelően rendeződni.

2019-re én azt írtam, hogy az átmenet. Átmenet sok fajta szempontból. Átmenet abból a szempontból, hogy már látom beágyazva szakmai oldalról azt, hogy ami elindult 2013-2014-ben és amit a törvény megerősített, azzal kapcsolatosan tudunk már 1-2 év múlva újra hozzájárulni a törvényhez. Átmenet abból a szempontból, hogy költözünk. Egy újfajta szemlélet az, amiben indult 2012-ben a Nemzeti Művelődési Intézet, hogy a vidékért vagyunk, és a törvényi kötelezettségünk Kárpát-medencei szinten, Budapesten kívülre terjed, és most a helyszínben is ez meg fog nyilvánulni. Az átmenetet most is éljük, ezekben a hetekben, tisztelettel jelentem, én már átköltöztem a Bláthy irodaházba. Átmentem. 2019 az átmenet időszaka.

2020-ra, amit én gondolok, az a megerősödés. Szerintem a központ is meg fog erősödni. Nagyon szépen megerősödtek a megyei igazgatóságok az elmúlt évben, a stabilitást mint vezető érzem a megyei igazgatóságoknál. És azt várom, hogy 2020-ban a központ is meg fog erősödni, azért nem kis munka áll majd előttünk.

Röviden még a 2019-es évről, ami a Nemzeti Művelődési Intéze-



tet illeti a rendszer szintjén. Év elején sikerült a szabályzatokat egyszerűsíteni, folyamatábrákkal ellátnunk. Azon dolgozunk, hogy minél inkább a bürokráciacsökkentés, az egyszerűsítés felé haladjunk. Örülök annak, hogy 2018-ban tudtunk már annyira egy nyelven beszélni, hogy 2019-re hatásköröket is tudtunk leadni az igazgatóságoknak, a gazdaságisoknak. Annak is nagyon örülök, hogy a megyei gazdaságisok is elindultak egy belső fejlesztési úton. Ahhoz, hogy a hatásköröket még jobban le tudjuk adni, nagyon erősen kell az igazgatóknak, illetve a gazdaságisoknak még szakmailag megerősödni. Ezen leszünk 2020-ban is, mert annál rugalmasabb, annál gyorsabban reagáló egy szervezet, minél több hatáskör lent van a végpontokon. Ahhoz viszont kompetencia szükséges. Én azt gondolom, hogy a 2019 év bizonyította, hogy a belső képzések kapcsán mi ezeket a kompetenciákat meg tudjuk adni, a képzési anyagokat be tudtatók fogadni. A 2019. évben úgy gondolom, hogy a feladatfinanszírozás szakmaisága beágyazódott. Látható ez már a mostani feladatfinanszírozásnál, a 2020-as tervezésnél. Remélem, hogy már jobban a magatokénak érezték. Azt is kell ebben azért érezni, hogy ez adja azt a fajta kiszámíthatóságot és stabilitást, amelyet akár egy évre is tervezési szinten biztosítani lehet.

Három nagy csomagban vannak projektjeink. A Cselekvő Közösségek projekt lezárult szeptember közepén, az LLL projektjei még jövő év végéig folytatódnak, és a Hagyományok Háza projekt is még jövő év végéig tart.

Ami ebben az évben történt. Volt egy László Gyula Intézet szervezeti egységünk, 2018-ban érkezett hozzánk, és már akkor megfogalmazódott, hogy 2019-ben a kormány létre fogja hozni a Magyarágkutató Intézetet.



2019-re a Nemzeti Művelődési Intézet a közművelődésnek a szakmai képzőhelye lett. Mi vagyunk a vezérhajó. Ezt el tudom mondani. De anélkül nem ment volna, hogy operatív szinten, megyei szinten ezt meg ne szervezzétek. Mi nagyon szépen köszönjük a kormánynak a bizalmát, hogy ezeket a képzéseket ingyenessé tudjuk tenni, és azt gondolom, hogy még a következő évben is tudjuk ezt az állami támogatást is térítésmentesen biztosítani az ötezer fő alatti kis települések vonatkozásában is. Következő évi feladatunk a képzések kapcsán, hogy Kárpát-medencei szintre próbáljuk meg ezt kiterjeszteni. Szakmai megerősödést tudok mondani, mind a módszertan kapcsán, a belső képzéseknek köszönhetően, és annak a munkának köszönhetően, hogy ti ezt komolyan vettétek. Arról szól a történet, hogy ha nem tudnánk hozni azt a minőséget, amellyel tudunk a kormányhivataloknak mi is szakmai iránymutatást és segítséget adni, akkor nem leszünk képesek arra, hogy ténylegesen léptékváltást tegyünk 2020-tól.

Nagyon szépen tudtak a különböző területek előrelépni, önmaguktól és nem általam generáltan. A szakmafejlesztés és a módszer-

tan is. A vagyongazdálkodás. Nagyon szépen fejlődött az igazgatás. Köszönöm a gazdasági területnek, hogy a hálózatot kezdik kiépíteni, remélhetőleg a belső képzések kapcsán már most a gazdasági terület megerősödésével tudjuk az említett kompetenciákat, felelősség- és hatásköröket még jobban leadni. Léptékváltás következett be a kommunikációban, októbertől egy teljesen más útra tudtunk rátérni. De a kommunikációnak is akkor van értelme a léptékváltással, ha már stabil a terület, stabil a módszertan, stabilak a részek, amelyekben aztán büszkén mutathatjuk magunkat minden szinten.

A beágyazódásról szólva tisztelettel jelentem zárásként, hogy az elmúlt 7 év munkájának, és különösen ez év munkájának köszönhetően, a kormányzat elmúlt heti bejelentése szerint a Nemzeti Művelődési Intézet Kiemelt Stratégiai Kulturális Intézmény. Hálásan köszönöm nektek azt, hogy be tudtuk bizonyítani a munkánk által, hogy méltók vagyunk erre. Tudnotok kell, hogy egyetlenként vagyunk kiemelt kulturális stratégiai intézmény államháztartáson kívül.

Köszönöm szépen az ez évi munkátokat, és áldott karácsonyt kívánok mindannyiótoknak!